

Stockholm 2022-01-12

Till

Socialminister Lena Hallengren

IVO:s handläggningstider äventyrar kommuners möjlighet att uppfylla omsorgens åtaganden

Inspektionen för Vård och omsorg, IVO, fyller en viktig funktion i att säkerställa att verksamheter inom vård och omsorg bedrivs av seriösa aktörer med god kvalitet i genomförandet. Privat drivna och idéburna verksamheter inom vård och omsorg är tillståndspliktiga, och kan därför inte starta utan ett tillstånd från IVO. Förändring av befintliga verksamheter kräver en ändring av verksamhetens tillstånd från IVO.

Långa handläggningstider skadar hela vårdkedjan

Under flera år har IVO:s handläggningstider för såväl nyansökan som ändringsansökan varit mycket långa. De ligger idag på cirka nio månader för ett nytt tillstånd och sex månader för ändring i befintliga tillstånd. Detta innebär osäkerhet om förutsättningarna och långa ledtider för kommuner som knyter avtal med fristående aktörer i socialtjänsten. Handläggningstiderna innebär också att fristående aktörer inom vård och omsorg som ser ett behov, exempelvis i dialog med en kommun, av att utöka eller förändra sin verksamhet, måste vänta under lång tid innan förändringen kan genomföras. Detta, i sin tur, ger negativa konsekvenser för hela vårdkedjan, och drabbar brukare och patienter runtom i Sverige

Coronapandemin har under mer än ett och ett halvt års tid påverkat tillgängligheten i vård och omsorg. För att möta de uppdämda behoven måste kommuner och fristående aktörer ta gemensamma tag, exempelvis för att hantera icke-verkställda beslut inom socialtjänsten. Detta kräver en effektiv och flexibel samverkan mellan aktörerna, och en förmåga till omställning utifrån de behov som uppkommer. De långa handläggningstiderna hos IVO blir ett hinder för kommuner och privata utförare i denna samverkan.

Tillför erforderliga resurser

Vi ser positivt på att regeringen gett IVO i uppdrag att redovisa sitt arbete för att minska handläggningstiderna genom digitalisering. Det har stor potential att bidra till en snabbare hantering. Samtidigt bedömer myndigheten att det behövs fler medarbetare för att behandla de ansökningar som görs nu och innan ansökningsprocessen fullt ut digitaliserats. Vi vill därför uppmana regeringen att tillföra myndigheten erforderliga resurser för att korta handläggningstiderna.

Det pågår samtidigt ett större arbete på IVO med att arbeta mer datadrivet inom myndigheteten. Vi ser i grunden positivt på att IVO utvecklar och effektiviserar sin verksamhet. Vi befärrar dock att det riskerar att gå ut över myndighetens kärnverksamhet, vilket bland annat bidrar till att handläggningstiderna förblir långa. Det är därför viktigt att regeringen säkerställer att nya resurser används för att utöka just kapaciteten i handläggningen av tillstånd. Ytterligare resurstillsförelse kan dock inte vara den enda lösningen; vi ser också att myndigheten bör prioritera sina aktiviteter för ökad effektivitet i såväl den egna verksamheten som hos vårdens och omsorgens aktörer. Under det senaste året har IVO begärt in mycket stora mängder handlingar från utförarna, vilket skapar en stor arbetsbörda i utförarled, och sannolikt även hos myndighetens tjänstemän.

Slopade ändringsavgifter kan korta handläggningstiderna

I dialog med IVO har vi erfarit att en anledning till att handläggningstiderna ännu inte kortats är att ändringsansökningarna blivit allt mer komplexa på grund av de höga avgifterna. För att hushålla med sina resurser tvingas utförare samla flera olika ärenden i samma ansökan, vilket påverkar IVO:s handläggning negativt. Myndigheten har som bekant föreslagit att dessa avgifter ska avskaffas. Detta mot bakgrund av att ändringsavgiften hämmar utveckling inom omsorgen och bidrar till att viktiga ändringar riskerar att inte anmälas, vilket försämrar IVO:s insyn i verksamheterna.

Våra organisationer delar myndighetens uppfattning, och vill uppmana regeringen att skyndsamt avskaffa avgiften för ändringsansökningarna. En kombination av avskaffade ändringsavgifter, en prioritering av myndighetens aktiviteter och ytterligare tillsförelse av resurser till handläggningen skulle effektivisera vårdkedjorna till gagn för patienter och brukare i hela Sverige

Med vänlig hälsning,

Antje Dederling, förbundsdirektör, Vårdföretagarna
Petter Skogar, verkställande direktör, Fremia
Ulrika Stuart Hamilton, generalsekreterare, Famna
Staffan Isling, verkställande direktör, Sveriges Kommuner och Regioner, SKR

Kontaktperson för fortsatt dialog

Ida Ingerö

ida.ingero@vardforetagarna.se

+46 72 202 52 78